

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-182-04

Druk nr 3416

Warszawa, 28 października 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy – Prawo o ruchu drogowym

Art. 1. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 oraz z 2004 r. Nr 26, poz. 225, Nr 96, poz. 959 i Nr 141, poz. 1492) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 po pkt 14 dodaje się pkt 14a w brzmieniu:

„14a) wprowadzenie pojazdu do ruchu – wprowadzenie pojazdu na drogę rozumianą zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym;”;

2) w art. 5 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zakład ubezpieczeń posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w grupach obejmujących ubezpieczenia obowiązkowe nie może odmówić zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, jeżeli w ramach prowadzonej działalności ubezpieczeniowej zawiera takie umowy ubezpieczenia.”;

3) w art. 9 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2, obejmuje również szkody wyrządzone umyślnie lub w wyniku rażącego

niedbalstwa ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność.”;

4) w art. 11:

a) dotychczasowa treść otrzymuje oznaczenie ust. 1,

b) dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w art. 4 pkt 4, obejmuje również szkody wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa ubezpieczonego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność.

3. Zakładowi ubezpieczeń przysługuje prawo dochodzenia od ubezpieczonego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność, zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 4, odszkodowania za szkody określone w ust. 2, a także w przypadku, jeżeli szkoda została wyrządzona przez ubezpieczonego lub osoby, za które ponosi on odpowiedzialność, w stanie po użyciu alkoholu albo pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.”;

5) w art. 30 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zakład ubezpieczeń uiszcza opłatę ewidencyjną w wysokości równowartości w złotych 1,0 euro ustalonej przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski według tabeli kursów nr 1 w roku zawarcia umowy.”;

6) w art. 31:

- a) w ust. 1 dodaje się zdanie czwarte w brzmieniu:
„Przepisy art. 28 stosuje się odpowiednio.”;
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W razie niewypowiedzenia przez nabywcę pojazdu umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w terminie określonym w ust.1, zakład ubezpieczeń może dokonać ponownej kalkulacji należnej składki z tytułu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej, poczynając od dnia zbycia pojazdu, z uwzględnieniem zniżek przysługujących nabywcy oraz zwwyżek go obciążających, w ramach obowiązującej taryfy składek. W przypadku gdy nabywca pojazdu złoży wniosek o dokonanie ponownej kalkulacji należnej składki, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do jej dokonania.”;
- c) w ust. 4 dodaje się zdanie czwarte w brzmieniu:
„Przepisy art. 28 stosuje się odpowiednio.”;
- 7) w art. 36 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) w przypadku szkód na osobie – 1 500 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych.”;
- 8) po art. 36 dodaje się art. 36a w brzmieniu:
„Art. 36a. Odszkodowanie z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje również koszt dodatkowego badania technicznego, o którym mowa w art. 81 ust. 8 pkt 4 ustawy – Prawo o ruchu drogowym.”;
- 9) w art. 41 w ust. 1 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

- „3) rozwiązania się umowy w związku z jej wypowiedzeniem przez nabywcę pojazdu w przypadku określonym w art. 31 ust. 1 – zwrot składki przysługuje zbywcy pojazdu;
- 4) rozwiązania się umowy w związku z jej wypowiedzeniem przez właściciela pojazdu w przypadku określonym w art. 31 ust. 4 – zwrot składki przysługuje posiadaczowi, który zawarł umowę ubezpieczenia.”;
- 10) w art. 47 w ust. 2 dodaje się zdanie czwarte w brzmieniu:
„Przepisy art. 46 stosuje się odpowiednio.”;
- 11) w art. 52 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) w przypadku szkód na osobie – 1 500 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych,”;
- 12) w art. 56 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) rozwiązania się umowy w związku z jej wypowiedzeniem przez osobę obejmującą gospodarstwo rolne w posiadanie w przypadku określonym w art. 47 ust. 2 – zwrot składki przysługuje zbywcy gospodarstwa rolnego.”;
- 13) w art. 63 w ust. 1 dodaje się zdanie czwarte w brzmieniu:
„Przepisy art. 62 stosuje się odpowiednio.”;
- 14) w art. 76 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) rozwiązania się umowy w związku z jej wypowiedzeniem przez osobę obejmującą gospodarstwo rolne w posiadanie w przypadku określonym w art. 63 ust. 1 – zwrot składki przysługuje zbywcy gospodarstwa rolnego.”;
- 15) art. 86 otrzymuje brzmienie:
„Art. 86. Osoba kontrolowana jest obowiązana okazać na żądanie organu obowiązanego lub uprawnionego do kontroli dokument potwierdzający zawarcie umowy

ubezpieczenia obowiązkowego obowiązujący w dniu kontroli lub dowód opłacenia składki za to ubezpieczenie.”;

16) w art. 89:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku określonym w ust. 2, opłatę w wysokości określonej w art. 88 ust. 2 pkt 1, pobierają urzędy celne i przekazują na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w terminie 30 dni od dnia pobrania. Potwierdzenie wniesienia tej opłaty jest dokonywane na druku Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.”,

b) uchyla się ust. 5;

17) art. 90 otrzymuje brzmienie:

„Art. 90. 1. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w art. 87 ust. 1, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny wzywa osobę wskazaną w tym zawiadomieniu do uiszczenia, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania, opłaty, o której mowa w art. 88 ust. 1, albo do przedstawienia dokumentów potwierdzających w roku kontroli zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego, zgodnie z warunkami tego ubezpieczenia określonymi w ustawie.

2. Po przeprowadzeniu kontroli lub po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w art. 87 ust. 2, wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego wzywa osobę wskazaną w tym zawiadomieniu do uiszczenia, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania, opłaty, o której mowa w art. 88 ust. 1, albo do przedstawienia dokumentów

potwierdzających w roku kontroli zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego, zgodnie z warunkami tego ubezpieczenia, określonymi w ustawie.

3. W przypadku przedstawienia dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2, opłaty nie pobiera się.
4. Opłata staje się wymagalna następnego dnia po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1 i 2, jeżeli zobowiązany nie udokumentował zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, zgodnie z warunkami tego ubezpieczenia określonymi w ustawie lub nie wniósł powództwa do sądu powszechnego, zgodnie z art. 10 ust. 2.”;

18) w art. 92 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wszczęcie postępowania przed sądem powszechnym w sprawach określonych w art. 10 ust. 2;”;

19) w art. 96 dodaje się ust. 5 brzmieniu:

„5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 4, w przypadku stwierdzenia, że zadania Funduszu są wykonywane z naruszeniem prawa lub statutu może:

- 1) zażądać usunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym terminie;
- 2) wnioskować do właściwego organu Funduszu o odwołanie z pełnionej funkcji członka Zarządu Funduszu odpowiedzialnego za powstałe nieprawidłowości.”;

20) w art. 100 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Fundusz może nabywać wierzytelności zakładu ubezpieczeń, korzystającego z pomocy finansowej, o której mowa w art. 99

ust. 1, do wysokości udzielonej pomocy. Fundusz może zbywać nabyte wierzytelności.”;

21) w art. 102 w ust. 3 uchyla się pkt 4;

22) art. 103 otrzymuje brzmienie:

„Art. 103. Fundusz gromadzi dane dotyczące reprezentantów do spraw roszczeń ustanawianych przez zakłady ubezpieczeń na podstawie art. 78 ust. 1 oraz dane organu odszkodowawczego ustanowionego w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej.”;

23) w art. 105 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zakład ubezpieczeń przekazuje do Funduszu dane, o których mowa w art. 102 ust. 2, drogą elektroniczną niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, z wyjątkiem pojazdów rejestrowanych w trybie art. 73 ust. 3 ustawy – Prawo o ruchu drogowym. Dane, o których mowa w art. 102 ust. 3, zakład ubezpieczeń przekazuje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia:

1) zgłoszenia roszczenia – w zakresie informacji określonych w art. 102 ust. 3 pkt 1 i 2;

2) wypłaty odszkodowania – w zakresie informacji określonych w art. 102 ust. 3 pkt 3.”;

24) w art. 110 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W uzasadnionych przypadkach, kierując się przede wszystkim wyjątkowo trudną sytuacją materialną i majątkową zobowiązanego, jak również jego sytuacją życiową, Fundusz może odstąpić od dochodzenia zwrotu części lub całości świadczenia albo udzielić ulgi w jego spłacie.”;

25) w art. 115 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W skład Rady Funduszu, poza członkami określonymi statutowo, wchodzi przedstawiciel ministra właściwego do spraw instytucji finansowych oraz przedstawiciel organu nadzoru.”;

26) w art. 116 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii organu nadzoru, zatwierdza, w drodze decyzji, statut Funduszu i jego zmiany, w oparciu o kryterium zgodności z prawem oraz zgodności z zadaniami ustawowymi wykonywanymi przez Fundusz.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych ogłasza statut Funduszu i jego zmiany w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów.”;

27) w art. 123:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) państw, których biura narodowe są sygnatariuszami Jednolitego Porozumienia między Biurami Narodowymi – Regulaminu Wewnętrznego i powstały w związku z ruchem pojazdów mechanicznych zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem pojazdów mechanicznych, o których mowa w art. 24;”;

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) państw, o których mowa w pkt 4, i na warunkach określonych w pkt 4, jeżeli poszkodowanym jest obywatel polski, a sprawca posiadał Zieloną Kartę wystawioną przez członka Biura, którego upadłość ogłoszono lub który uległ likwidacji;”;

c) dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) państw, o których mowa w pkt 3, jeżeli poszkodowanym jest obywatel polski, a sprawca zawarł umowę

ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych z członkiem Biura, którego upadłość ogłoszono lub który uległ likwidacji.”;

28) w art. 124 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Biuro ustala i udostępnia dane:

- 1) o których mowa w ust. 1 pkt 1-3 – na pisemny wniosek poszkodowanego lub uprawnionego;
- 2) o których mowa w ust. 1 pkt 4 – na pisemny wniosek poszkodowanego lub uprawnionego po wykazaniu przez nich interesu prawnego w uzyskaniu tych danych.”;

29) w art. 125:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Biuro ustala i udostępnia dane:

- 1) o których mowa w ust. 1 pkt 1-3 i 5 – na pisemny wniosek poszkodowanego lub uprawnionego;
- 2) o których mowa w ust. 1 pkt 4 – na pisemny wniosek:
  - a) poszkodowanego lub uprawnionego, po wykazaniu przez nich interesu prawnego w uzyskaniu tych danych,
  - b) ośrodka informacji z państwa członkowskiego Unii Europejskiej, po wykazaniu interesu prawnego poszkodowanego lub uprawnionego w uzyskaniu tych danych.”,

b) uchyla się ust. 4;

30) w art. 126:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Policja, w terminie 30 dni od zaistnienia zdarzenia, przekazuje Biuru zawiadomienie o każdym wypadku spowodowanym ruchem pojazdu mechanicznego, bez względu na państwo jego rejestracji, w wyniku którego uczestniczące w nim osoby zmarły lub doznały obrażeń ciała.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Biuro przekazuje zakładowi ubezpieczeń, z którym sprawca wypadku miał zawartą umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, informacje o wypadku, o którym mowa w ust. 1, w zakresie określonym w ust. 1 i 2.”;

31) art. 127 otrzymuje brzmienie:

„Art. 127. Biuro ustala dane:

- 1) o których mowa w art. 124 ust. 1 i 2 –
uzyskując je z ośrodków informacji państw członkowskich Unii Europejskiej;
- 2) o których mowa w art. 125 ust. 1 pkt 1-4 –
uzyskując je z rejestru, o którym mowa w art. 102 ust. 2, oraz uzyskując je z Funduszu gromadzącego dane, o których mowa w art. 103;
- 3) o których mowa w art. 125 ust. 1 pkt 5 – po
uzyskaniu informacji z Funduszu.”;

32) w art. 135 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Likwidacja szkód w przypadkach, o których mowa w art. 123 pkt 1, 2, 5 i 6, następuje na zasadach określonych przepisami rozdziału 2.”;

33) art. 136 otrzymuje brzmienie:

„Art. 136. 1. Biuro jest obowiązane wypłacić odszkodowanie:

- 1) w przypadku, o którym mowa w art. 123 pkt 1, w terminie 30 dni od dnia ustalenia państwa, w którym pojazd sprawcy szkody jest zarejestrowany;
  - 2) w przypadku, o którym mowa w art. 123 pkt 2, w terminie 30 dni od dnia ustalenia ważności umowy ubezpieczenia sprawcy szkody.
2. Jeżeli w terminie 90 dni licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie Biuro nie ustali państwa, w którym pojazd sprawcy szkody jest zarejestrowany lub ważności umowy ubezpieczenia sprawcy szkody, o których mowa w ust. 1, właściwym do wypłaty odszkodowania, na zasadach określonych przepisami rozdziału 7, jest Fundusz, z tym że nie wyklucza to roszczenia Funduszu do Biura o zwrot wypłaconego odszkodowania z chwilą późniejszego ustalenia państwa lub ważności umowy ubezpieczenia sprawcy.”;
- 34) w art. 139 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii organu nadzoru, zatwierdza, w drodze decyzji, statut Biura i jego zmiany, w oparciu o kryterium zgodności z prawem oraz zgodności z zadaniami ustawowymi wykonywanymi przez Biuro.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych ogłasza statut Biura i jego zmiany w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 515, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 80b w ust. 1 w pkt 1 lit. j otrzymuje brzmienie:

„j) informację o dodatkowym badaniu technicznym, o którym mowa w art. 81 ust. 8 pkt 4;”;

2) w art. 81 w ust. 8 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) skierowany przez starostę, po naprawie wynikającej ze zdarzenia powodującego odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń, której zakres wpływa na bezpieczeństwo ruchu drogowego;”;

3) w art. 132 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Starosta właściwy ze względu na miejsce rejestracji pojazdu wzywa do zwrotu i zatrzymuje dowód rejestracyjny pojazdu w przypadku niepoddania pojazdu badaniu technicznemu, o którym mowa w art. 81 ust. 8 pkt 4.”.

Art. 3. Do zobowiązań wynikających z umów ubezpieczenia zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 4. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny oraz Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych są zobowiązane dostosować swoje statuty do przepisów ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Art. 5. Do pojazdów podlegających dodatkowemu badaniu technicznemu przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie przepisów ustawy wymienionej w art. 2, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2005 r.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, Nr 130, poz. 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 149, poz. 1451 i 1452, Nr 162, poz. 1568, Nr 200, poz. 1953 i Nr 210, poz. 2036 oraz z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 54, poz. 535, Nr 92, poz. 884, Nr 121, poz. 1264 i Nr 173, poz. 1808.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą”, wchodząca w skład tzw. pakietu ustaw ubezpieczeniowych, obowiązuje od dnia 1 stycznia 2004 r.

Z uwagi na doświadczenia zebrane w ciągu ponad 6 miesięcy obowiązywania ustawy, postulaty podmiotów objętych jej zakresem działania, a także normy projektu V dyrektywy komunikacyjnej, zaistniała potrzeba podjęcia dalszych prac prowadzących do zmiany lub doprecyzowania regulacji zawartych w przepisach ustawy, co z kolei ma ułatwić jego interpretację i stosowanie oraz usprawnić funkcjonowanie rynku ubezpieczeń obowiązkowych.

- 1) Zmiana proponowana w pkt 1 projektu dotyczy zdefiniowania wprowadzenia pojazdu do ruchu. Ma ona kapitalne znaczenie w odniesieniu do niektórych pojazdów zaliczanych do pojazdów wolnobieżnych, których posiadacze są obowiązani do zawarcia umowy ubezpieczenia OC komunikacyjnego przed ich wprowadzeniem do ruchu. Propozycja takiego przepisu ograniczy obowiązek ubezpieczenia w stosunku do posiadaczy takich pojazdów, o ile nie poruszają się po drogach. Posiadacze takich pojazdów nie będą podlegali obowiązkowi zawarcia umowy ubezpieczenia OC komunikacyjnego dopóty, dopóki nie będą wprowadzać ich do ruchu na drogach.

W chwili obecnej, w oparciu o doktrynę ubezpieczeniową i orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące pojęcia „ruchu”, obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia powstaje przed wprowadzeniem pojazdu wolnobieżnego (jak również historycznego) do ruchu, co oznacza, że w momencie takiego wprowadzenia posiadacz powinien legitymować się ważną umową ubezpieczenia OC komunikacyjnego. Nie ma przy tym znaczenia, gdzie ten ruch się odbywa. Wprowadzenie pojazdu do ruchu oraz samo pojęcie „ruchu” jest bowiem w

doktrynie oraz orzecznictwie sądowym traktowane stosunkowo szeroko. Wprowadzenie pojazdu do ruchu następuje od momentu uruchomienia silnika, niezależnie od tego, w jakim celu to nastąpiło. Pojazd mechaniczny jest zawsze w ruchu, gdy porusza się pod wpływem sił motorycznych, które są wytwarzane mocą silnika tego pojazdu, jak też wówczas, gdy pomimo wyłączzonego silnika porusza się nadal na skutek wcześniejszego działania sił motorycznych bądź gdy porusza się siłą bezwładności. Zawsze w ruchu jest pojazd, którego silnik jest włączony, choćby sam pojazd się nie poruszał. Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego pojazd jest w ruchu od chwili uruchomienia motoru do momentu, kiedy jazda, wskutek osiągnięcia miejsca przeznaczenia lub planowej przerwy drogi, zostałaby zakończona.

Propozycja zamieszczenia definicji „wprowadzenia pojazdu do ruchu” w zaproponowanej formie wiąże się również z ogólną definicją pojazdu zawartą w art. 2 pkt 31 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 515, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo o ruchu drogowym”, gdzie przez pojazd rozumie się środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszynę lub urządzenie do tego przystosowane.

- 2) Zmiana w pkt 2 dotyczy zmiany art. 5 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym zakład ubezpieczeń posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w grupach obejmujących ubezpieczenia obowiązkowe nie może odmówić zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego. Regulacja ta stwarza wątpliwości w szczególności w zakresie ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej zaliczanych do grupy 13 załącznika do ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o działalności ubezpieczeniowej”, w której to grupie znajduje się znaczna część ubezpieczeń obowiązkowych (np. obowiązkowe ubezpieczenie OC osoby eksploatującej urządzenie jądrowe, radców prawnych, zarządcy nieruchomości). Należy wskazać, że są to z reguły ubezpieczenia wysoce specjalistyczne i wymagające do ich prowadzenia odpowiedniej pojemności ubezpieczeniowej, jak też poniesienia wysokich nakładów na prawidłowe przygotowanie danego produktu ubezpieczeniowego, a także na szkolenia pracowników mogących zapewnić

profesjonalne przygotowanie produktu, jak również wykonywanie takich umów ubezpieczenia.

- 3) Zmiana w art. 9 ust. 2 ustawy w stosunku do obecnego brzmienia, polega na wykreśleniu z zakresu odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń szkód wyrządzonych umyślnie przy ubezpieczeniach obowiązkowych wynikających z przepisów odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską, nakładających na określone podmioty obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia. Dotychczasowa regulacja, zwłaszcza w odniesieniu do takich ubezpieczeń OC zawodowych, może bowiem stanowić zachętę do działań niezgodnych z prawem. Jednocześnie uniemożliwione było wyłączenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za szkody wynikłe z winy umyślnej ubezpieczonego, co powodowało, że ryzyko ubezpieczenia wszystkich grup zawodowych było nieatrakcyjne. Obecna regulacja jest ponadto odmienna od standardów przyjętych na wszystkich rynkach ubezpieczeń, co powoduje że polskie zakłady ubezpieczeń napotykają trudności przy reasekurowaniu ryzyk odpowiedzialności cywilnej zawodowej.
- 4) W art. 11 ustawy określono wprost, że umowa ubezpieczenia obowiązkowego OC „zawodowego” obejmuje również szkody wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa ubezpieczonego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność. Ponadto dodano unormowanie, w którym zostało określone prawo regresu zakładu ubezpieczeń do sprawcy szkody wyrządzonej w wyniku rażącego niedbalstwa oraz innych okolicznościach, które mogą być podstawą do roszczenia zwrotnego w stosunku do ubezpieczonego w przypadku ubezpieczeń OC „zawodowych” (podobnie do rozwiązań w zakresie ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz OC rolników).
- 5) Propozycja zmiany art. 30 ust. 1 ustawy ma na celu uproszczenie określania wysokości opłaty ewidencyjnej od każdej zawartej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.
- 6) Regulacja zawarta obecnie w art. 31 ust. 2 ustawy wprowadziła obowiązek ponownej kalkulacji składki przez zakład ubezpieczeń w każdym przypadku

niewypowiedzenia umowy przez nabywcę pojazdu. W proponowanym brzmieniu odstąpiono od obowiązku ponownej kalkulacji składki przez zakład ubezpieczeń w każdym przypadku niewypowiedzenia umowy przez nabywcę pojazdu. Istnienie takiego obowiązku skutkowało nadmiernym obciążeniem zakładów ubezpieczeń oraz czasochłonną i kosztowną korespondencją z nabywcami pojazdów mechanicznych.

Wprowadzono możliwość dokonania takiej rekalkulacji przez zakład ubezpieczeń, ale jednocześnie nałożono na ten zakład obowiązek ponownej kalkulacji, gdy z wnioskiem takim wystąpi nabywca pojazdu.

Przez zmianę ust. 1 i 4 art. 31 ustawy zlikwidowane zostają wątpliwości co do stosowania (bądź niestosowania) zasady automatyzmu odnowienia się umowy ubezpieczenia zawartej przez zbywcę pojazdu w przypadku niewypowiedzenia tej umowy przez nabywcę pojazdu lub umowy zawartej przez posiadacza niebędącego właścicielem pojazdu. Przyjęto rozwiązanie, że umowa taka powinna ulegać automatycznemu „przedłużaniu”.

- 7) Zgodnie z propozycją brzmienia art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy suma gwarancyjna nie będzie mogła być niższa niż równowartość w złotych – w przypadku szkód na osobie – 1 500 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych.

W tym miejscu należy wskazać, że art. 1 § 2 projektu V dyrektywy komunikacyjnej przewiduje możliwość alternatywnego określenia wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej w odniesieniu do szkód osobowych. Suma taka może być określona bądź na jednego (każdego) poszkodowanego (w wysokości 1 mln euro), bądź na jedno zdarzenie niezależnie od liczby poszkodowanych (5 mln euro). Zauważyć należy, że państwa członkowskie będą musiały dostosować swoje prawo krajowe w tym zakresie w terminie 5 lat od dnia implementacji dyrektywy.

Zmiana art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy odnośnie do innego sposobu określenia wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej w odniesieniu do szkód osobowych podyktowana jest faktem, że odpowiedzialność zakładów ubezpieczeń w przypadku szkód na osobie jest obecnie praktycznie nieograniczona (suma jest określona na

każdego poszkodowanego). Brak jest jednoczesnego ograniczenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń w odniesieniu do szkód wynikających z jednego zdarzenia.

Zgodnie natomiast z art. 157 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, suma ubezpieczenia pojedynczego ryzyka, która pozostawiona jest przez każdy z zakładów ubezpieczeń na jego udziale własnym, nie może przekroczyć 25% łącznej wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i kapitału własnego.

W związku z powyższym w sytuacji, gdy zakład ubezpieczeń nie uzyska odpowiedniej ochrony reasekuracyjnej, narazi się na zarzut prowadzenia działalności z naruszeniem prawa, zwłaszcza że art. 5 ust. 1 ustawy nakłada na zakład ubezpieczeń obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, a więc i ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. W przypadku braku nieograniczonej ochrony reasekuracyjnej, brak jest możliwości jednoczesnego spełnienia przez zakłady ubezpieczeń powyższych wymogów prawa.

- 8) W pkt 8 dodano art. 36a ustawy, zgodnie z którym koszt dodatkowego badania technicznego, o którym mowa w art. 81 ust. 8 pkt 4 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, będzie wliczany do odszkodowania z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych wypłacanego przez zakład ubezpieczeń z tytułu zdarzenia skutkującego odpowiedzialnością tego zakładu.
- 9) Zmiany art. 41 ust. 1 ustawy dotyczące zwrotu składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia mają na celu wskazanie wprost, że zwrot ten należy się zbywcy pojazdu lub posiadaczowi, który nie był jego właścicielem.
- 10) Zmiana w art. 47 ust. 2 ustawy jest analogiczna do zmiany art. 31 ust. 1 i 4 ustawy.
- 11) Zmiana art. 52 pkt 1 ustawy polegająca na innym sposobie określenia wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej w odniesieniu do szkód osobowych jest konsekwencją zmiany zaproponowanej w pkt 7 projektu w odniesieniu do ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.
- 12) Zmiana w art. 56 ust. 1 pkt 3 ustawy jest analogiczna, w zakresie określenia podmiotu, któremu przysługuje zwrot składki, do zmiany w art. 41 ust. 1 ustawy.

- 13) Zmiana art. 63 ust. 1 ustawy jest analogiczna do zmiany art. 31 i art. 47 ust. 2 ustawy.
- 14) Zmiana w art. 76 ust. 1 pkt 2 ustawy jest analogiczna, w zakresie określenia podmiotu, któremu przysługuje zwrot składki, do zmiany w art. 41 ust. 1 i art. 56 ust. 1 ustawy.
- 15) Zmiana art. 86 ustawy wynika z dotychczasowej praktyki stosowania przepisów ustawy. Zmiana brzmienia przepisu ma na celu doprecyzowanie, że organy uprawnione do kontroli realizacji obowiązku posiadania ważnego ubezpieczenia OC przez posiadaczy pojazdów mechanicznych, nie są obowiązane do znajomości warunków ubezpieczeń, jak i oceny, czy umowa ubezpieczenia jest zgodna, czy też nie z warunkami ubezpieczenia. Zasadność zmiany wynika z konieczności doprecyzowania przepisu, którego dotychczasowe brzmienie prowadziło, dla organów kontrolnych, do nadmiernego rozszerzenia zakresu obowiązków (w tym wymaganej wiedzy specjalistycznej).
- 16) Zmiany w art. 89 ustawy są zmianami doprecyzującymi obecne brzmienie. Nowe brzmienie ust. 4 ma na celu doprecyzowanie, że opłaty za brak ubezpieczenia pobierają urzędy celne jedynie w przypadkach, gdy przy wyjeździe z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej posiadacz pojazdu nie przedstawi dokumentu ubezpieczenia ważnego do dnia opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej .
- 17) Propozycja zmian art. 90 ust. 1, 2 i 4 ustawy ma na celu doprecyzowanie obecnie obowiązujących przepisów. Zmiana w ust. 3 daje podstawę do odstąpienia od pobrania opłaty w sytuacji, gdy osoba zobowiązana do przedłożenia dokumentów ubezpieczenia dokona tego po terminach, o których mowa w ust. 1 i 2, tj. po upływie 30 dni od dnia doręczenia wezwania.
- 18) Zmiana brzmienia art. 92 ust. 2 pkt 3 ustawy ma na celu zwiększenie wewnętrznej spójności ustawy i zapewnienie tym samym jednolitości interpretacji przepisów. Dotychczasowy przepis, dotyczący przerwania biegu przedawnienia wobec roszczeń z tytułu opłaty za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, wskazywał, że przesłanką w tym zakresie jest „wszcęcie postępowania przed sądem powszechnym o ustalenie nieistnienia obowiązku

ubezpieczenia bądź dochodzonej opłaty”, co stanowiło superfluum ustawowe, niespójne z treścią art. 10 ust. 2 ustawy. Art. 10 ust. 2 ustawy wskazuje, że ustalenia spełnienia lub nieistnienia obowiązku ubezpieczenia można dochodzić przed sądem powszechnym, tym samym określając katalog zamknięty, do którego nie należy „ustalenie nieistnienia dochodzonej opłaty”, skutkiem czego przesłanka ta nie może przerywać biegu przedawnienia. Ponadto, należy zauważyć, że „ustalenie nieistnienia dochodzonej opłaty”, jest wtórne wobec „ustalenia spełnienia lub nieistnienia obowiązku ubezpieczenia”. W związku z powyższym, projekt proponuje usunięcie tej niespójności przez odesłanie do art. 10 ust. 2 ustawy.

- 19) W art. 96 ust. 4 ustawy został określony nadzór nad działalnością Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, zwanego dalej „UFG”, przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych. Nadzór ten jest sprawowany w oparciu o kryterium legalności oraz zgodności z prawem. Tym samym obecnie przepisy ustawy nie przewidują żadnych instrumentów nadzorczych nad UFG. Wypełnieniem tej luki jest propozycja regulacji ust. 5.
- 20) Zmiana art. 100 ustawy wynika z faktu, że aktualna treść tego przepisu umożliwia UFG jedynie nabywanie wierzytelności. Nabywając zaś wierzytelności UFG powinien mieć również prawo ich zbywania.
- 21) Zmianę w art. 102 ustawy należy rozpatrywać łącznie z propozycją zmiany art. 81 ust. 8 ustawy – Prawo o ruchu drogowym (art. 2 projektu) oraz art. 17 ustawy o działalności ubezpieczeniowej. Zmiana ta podyktowana jest propozycją odmiennej regulacji dotyczącej kwestii dodatkowych badań technicznych. Projekt wprowadza zastąpienie dotychczasowego rozwiązania, polegającego na gromadzeniu informacji o dodatkowych badaniach technicznych przez UFG, Centralną Ewidencję Pojazdów czy też zakłady ubezpieczeń, nowym, polegającym na gromadzeniu oraz wykorzystywaniu informacji o stanie technicznym pojazdu przez organy uprawnione do rejestracji pojazdu. Za przyjęciem tego rozwiązania przemawia, tak ułatwione zapewnienie wykonania obowiązku wykonania dodatkowego badania technicznego, pozostające w ścisłej zależności od działań podejmowanych przez te organy (np. odpowiednie wpisy w dowodzie rejestracyjnym), jak i przejrzystość systemu. Propozycja zmiany art. 81 ust. 8 pkt 4 ustawy – Prawo o ruchu

drogowym ma na celu umożliwienie uzyskania przez posiadacza pojazdu oraz organ dokonujący wpisów w dowodzie rejestracyjnym informacji o rozmiarze szkody. Konsekwencją jest zaś nałożenie obowiązku przeprowadzenia dodatkowego badania technicznego po dokonaniu naprawy, której zakres może skutkować i wpływać na bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Przyjęte obecnie rozwiązanie jest uregulowaniem nie do końca spełniającym założenia, które przyświecały przy jego tworzeniu. Może bowiem obejmować w zależności od rodzaju pojazdu mechaniczne szkody drobne, mało znaczące, jak też szkody bardzo poważne, których niewłaściwe naprawienie może wpływać na bezpieczeństwo ruchu drogowego (np. układ hamulcowy, zawieszenie, układ kierowniczy).

- 22) Doprecyzowanie w art. 103 ustawy dotyczące reprezentantów do spraw roszczeń jest konieczne, ponieważ dotychczasowy przepis sugeruje, że UFG gromadzi dane reprezentantów nie tylko ustanowionych przez funkcjonujące w Polsce zakłady ubezpieczeń.
- 23) Zmiana art. 105 ustawy dotycząca terminu przekazywania określonych danych do ośrodka informacji ma na celu uwzględnienie fizycznych i technicznych możliwości przekazywania danych w przypadku zawierania umów ubezpieczenia przez pośredników ubezpieczeniowych. Z drugiej jednak strony przekazywanie przez zakłady ubezpieczeń informacji o umowach ubezpieczenia OC w możliwie krótkim terminie uzasadnione jest koniecznością posiadania przez ośrodek informacji możliwie jak najbardziej uaktualnionych danych o tych faktach. Wydaje się, że wydłużenie terminu z 7 do 14 dni stanowi odpowiednie wyważenie obu tych interesów.
- 24) Zmiana art. 110 ust. 2 ustawy jest spójna z obecnym brzmieniem art. 94 ust. 1 ustawy. Co prawda art. 94 ust. 1 dotyczy windykacji tzw. opłat karnych, to jednak ponieważ regulacja w nim zawarta dotyczy korzystnych dla dłużnika rozwiązań, takie same rozwiązania powinny mieć zastosowanie również w stosunku do dłużników z tytułu windykacji tzw. regresu szkodowego.

- 25 i 26) Mając na uwadze fakt, że minister właściwy do spraw instytucji finansowych sprawuje, stosownie do art. 96 ust. 4 ustawy, nadzór nad działalnością UFG, uzasadnione jest, aby to przedstawiciel wyznaczony przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych wchodził w skład Rady UFG oraz aby to minister dokonywał zatwierdzenia statutu UFG (oraz zmian), po wcześniejszym uzyskaniu opinii organu nadzoru. Statut jest jednocześnie publikowany w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów.
- 27) Zmiana w art. 123 pkt 3 ustawy ma na celu doprecyzowanie przepisu w kierunku uściślenia zakresu odpowiedzialności Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zwanego dalej „PBUK”, za szkody wynikłe z ruchu pojazdów mechanicznych.

Dotychczasowa praktyka zaobserwowana w okresie obowiązywania obecnego przepisu art. 123 pkt 3 ustawy wskazuje, że występują trudności interpretacyjne. Brzmienie tego przepisu może bowiem sugerować istnienie odpowiedzialności PBUK za wszelkie szkody powstałe z ruchu pojazdów mechanicznych na terytorium EOG, Chorwacji i Szwajcarii, niezależnie od tego, gdzie pojazdy takie byłyby zarejestrowane.

Mylna interpretacja tego przepisu może mieć poważne konsekwencje nie tylko dla PBUK, ale przede wszystkim dla osób poszkodowanych. Osoby takie dochodząc odszkodowań od PBUK w drodze powództw cywilnych wnikłyby się w długotrwałe i kosztowne procedury sądowe wynikłe wyłącznie z niewłaściwego rozumienia przepisu.

Dodatkowe zmiany wynikają z faktu, że w ustawie przewidziana została możliwość objęcia ochroną odszkodowawczą osób poszkodowanych w wypadkach spowodowanych za granicą przez posiadaczy pojazdów ubezpieczonych w upadłych zakładach ubezpieczeń, zabrakło natomiast przepisu, który dawałby podstawę do objęcia taką ochroną w razie spowodowania szkody przez ubezpieczonego w zakładzie, który uległ likwidacji (brak odpowiedzialności UFG za szkody za granicą).

Jednocześnie dotychczasowe unormowania wprowadzają nieuzasadnione uprzywilejowanie osób – obywateli Rzeczypospolitej Polskiej – które za granicą uległy wypadkom spowodowanym przez kierujących pojazdami, dla których członek Biura wystawił Zieloną Kartę. Nie przewidziano analogicznego przepisu w przypadku szkód, spowodowanych ruchem pojazdów, których posiadacze byli ubezpieczeni w polskich zakładach ubezpieczeń, ale dla których certyfikat Zielonej Karty od dnia 1 maja 2004 r. przestał być dokumentem obowiązkowym w ruchu zagranicznym na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Chorwacji i Szwajcarii.

- 28 i 29) Zgodnie z obecnym przepisem art. 124 ust. 3 ustawy, uzyskanie przez osobę zainteresowaną danych, o których mowa w ust. 1 i 2 tego artykułu wymaga wykazania interesu prawnego w uzyskaniu tych danych. Praktyka wskazuje, że dla osób dysponujących dostępem do Internetu, możliwość uzyskania danych, o których mowa w tym przepisie jest w zasadzie nieograniczona. Ponadto duża część ośrodków informacji publikuje takie dane na stronach internetowych. Wytwarza się tu więc w praktyce nierówność poszczególnych podmiotów, z których część jest w stanie ominąć procedury określone ustawą, co czyni te procedury bezprzedmiotowymi. Z drugiej strony osoby, które zwracają się do PBUK o ustalenie i udostępnienie tych danych napotykać konieczność uprawdopodobnienia tego, że dane te są im rzeczywiście potrzebne, co bywa utrudnione i powoduje wydłużenie czasu załatwiania wniosków.

Analogiczne rozwiązanie zastosowane jest w art. 125 ustawy.

Proponowane zmiany art. 124 i 125 ustawy mają na celu wyeliminowanie drobnych lecz uciążliwych utrudnień dla osób poszkodowanych.

- 30) Zmiana art. 126 ustawy podyktowana jest faktem, że przepis ten w obecnym brzmieniu spowodował mylną jego interpretację i zastosowanie. Informacje przekazywane do PBUK, niezgodnie z celem unormowania, ograniczono do tych tylko zdarzeń, w których brały udział podmioty zagraniczne.

- 31) Zmiana w art. 127 ustawy jest konieczna z uwagi na fakt, że dane o reprezentantach do spraw roszczeń ustanowionych przez zakłady ubezpieczeń w krajach Unii Europejskiej (innych niż Polska) nie gromadzi UFG, a PBUK pozyskuje te dane z ośrodków informacji państw członkowskich Unii Europejskiej.
- 32) Zmiana art. 135 ust. 1 ustawy jest konsekwencją zmiany art. 123 ustawy w zakresie uzupełnienia tego przepisu o pkt 6.
- 33) Zmiana art. 136 ustawy wynika z tego, że procedura przejmowania w pewnych specyficznych sytuacjach likwidacji szkód przez UFG w przypadku ich spowodowania przez posiadaczy pojazdów z państw, o których mowa w art. 25 ust 2 ustawy, nie jest uregulowana. Prowadzi to do nieuzasadnionego zróżnicowania sytuacji osób poszkodowanych ruchem pojazdów z państw EOG oraz innych pojazdów zagranicznych. Uzupełnienie art. 136 ust. 1 ustawy zlikwidowałoby tę rozbieżność.
- 34) Zaproponowana zmiana w art. 139 ustawy jest analogiczna, jak w odniesieniu do UFG odnośnie do statutu.

Zmiana wprowadzona do przepisów ustawy – Prawo o ruchu drogowym jest powiązana także ze zmianą zawartą w pkt 17 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych. Starosta jako organ właściwy w sprawie rejestracji pojazdów będzie kierował na dodatkowe badania techniczne pojazd, który wcześniej był poddany naprawie, która ma wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Jako sankcję wynikającą z niepoddania pojazdu dodatkowemu badaniu określono zatrzymanie przez starostę dowodu rejestracyjnego.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Cel wprowadzenia ustawy

Celem projektu nowelizacji jest zapewnienie większej wewnętrznej spójności ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Ułatwi to jej stosowanie oraz usprawni funkcjonowanie zakładów ubezpieczeń oraz rynku ubezpieczeń obowiązkowych.

Jednocześnie, mając na uwadze doświadczenia zebrane w ciągu ponad 6 miesięcy obowiązywania ustawy oraz postulaty podmiotów objętych jej zakresem działania, zaistniała potrzeba podjęcia prac legislacyjnych prowadzących do zmiany lub doprecyzowania regulacji zawartych w przepisach ustawy.

Dodatkowo wzmocniono instrumenty nadzorcze ministra właściwego do spraw instytucji finansowych wobec Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

2. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy był przedmiotem uzgodnień międzyresortowych i środowiskowych oraz konsultacji społecznych. Projekt został przekazany do Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, Polskiej Izby Ubezpieczeń, Rzecznika Ubezpieczonych, Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz samorządowych organizacji pośredników ubezpieczeniowych.

W wyniku powyższych konsultacji wprowadzono między innymi następujące propozycje:

- zmianę art. 5 ust. 2 ustawy (pkt 2 projektu) na wniosek Polskiej Izby Ubezpieczeń,
- zmianę art. 9 ust. 2 oraz art. 11 ustawy (odpowiednio pkt 3 i 4 projektu) na wniosek Polskiej Izby Ubezpieczeń, Polskiej Izby Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych oraz Stowarzyszenia Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych,
- dodanie art. 36a ustawy (pkt 8 projektu) na wniosek Rzecznika Ubezpieczonych,
- zmianę art. 110 ust. 2 ustawy (pkt 24 projektu) na wniosek Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego,
- zmiany art. 123, 124 i 125 ustawy (odpowiednio pkt 27, 28 i 29 projektu) na wniosek Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Nie uwzględniono między innymi następujących propozycji:

- propozycji Polskiej Izby Ubezpieczeń odnośnie do zmiany przepisu art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy w zakresie wyznaczenia sposobu i wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej w przypadku szkód na osobie (wprowadzenia dodatkowo limitu na każdego poszkodowanego – 350 000 euro). Propozycja nie została przyjęta w zaproponowanym przez Polską Izbę Ubezpieczeń brzmieniu, gdyż projekt V dyrektywy komunikacyjnej nie przewiduje łącznego określenia minimalnej sumy gwarancyjnej jednocześnie na jednego poszkodowanego i na jedno zdarzenie,

- propozycji Polskiej Izby Ubezpieczeń odnośnie do rozszerzenia zakresu przepisu art. 41 ust. 2 ustawy, wyznaczającego przypadki, w których nie przysługuje zwrot składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia, o przypadek, gdy szkoda została wyrządzona po dniu zbycia pojazdu, a przed dniem wypowiedzenia umowy ubezpieczenia przez nabywcę pojazdu. Propozycja nie została przyjęta, gdyż w przypadku zbycia pojazdu i wypowiedzenia umowy przez nabywcę, umowa rozwiązuje się po upływie 30 dni od dnia zbycia. Zwrot składki przysługuje natomiast w przypadku rozwiązania się umowy, a nie w przypadku zbycia pojazdu. Przez ten okres 30 dni składka jest zapłacona – zwrot przysługuje dopiero za okres od upływu 30 dni od dnia zbycia pojazdu do końca okresu, na jaki umowa zbywcy była zawarta. Pokrycie w składce wyrządzonej szkody (w przypadku wyrządzenia przez nabywcę tej szkody w okresie 30 dni od dnia nabycia) istnieje – nie jest to co prawda pełna składka, ale składka płatna za okres odpowiedzialności gwarancyjnej danego zakładu ubezpieczeń,
- zgłoszonej przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych do ewentualnego rozważenia, propozycji przyznania ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych instrumentów kontrolno-nadzorczych (możliwości nałożenia na UFG bądź członka Zarządu UFG kar pieniężnych za naruszenie przepisów prawa lub statutu przez UFG) w ramach sprawowanego nad UFG nadzoru. Propozycja nie została przyjęta, gdyż minister właściwy do spraw instytucji finansowych nie jest organem właściwym do orzekania o zgodności określonych działań z przepisami prawa. Umożliwiono natomiast ministrowi występowanie do właściwych organów UFG z wnioskiem o podjęcie określonych działań.

Do projektu zostały zgłoszone przez Radę Legislacyjną przy Prezesie Rady Ministrów uwagi, wobec których zostało przesłane odrębne pismo ze stanowiskiem do opinii Rady Legislacyjnej.

3. Skutki wprowadzenia ustawy

Skutkiem wejścia w życie zmian ustawy będzie zwiększenie wewnętrznej spójności przepisów tej ustawy, co z kolei ułatwi jej stosowanie oraz usprawni funkcjonowanie zakładów ubezpieczeń oraz rynku ubezpieczeń obowiązkowych.

Na powyższe będzie miało wpływ, między innymi, dodanie definicji „wprowadzenia pojazdu do ruchu”, co będzie miało głównie znaczenie dla posiadaczy pojazdów wolnobieżnych; wykreślenie z zakresu odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń szkód wyrządzonych umyślnie przy ubezpieczeniach OC, o których mowa w art. 4 pkt 4 ustawy; zapewnienie zakładom ubezpieczeń prawa regresu w przypadku szkód wyrządzonych w określonych warunkach; czy też odmienny sposób określenia wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej w odniesieniu do szkód osobowych, co zapewni łatwiejsze uzyskanie ochrony reasekuracyjnej.

Wpływ regulacji na:

- 1) dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego – wejście w życie zmian ustawy nie spowoduje bezpośrednich skutków finansowych dla budżetu państwa,
- 2) rynek pracy – wejście w życie zmian ustawy nie spowoduje żadnych istotnych zmian na rynku pracy,
- 3) konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki – brak wpływu,
- 4) sytuację i rozwój regionów – wejście w życie zmian ustawy nie przyczyni się do zmiany sytuacji i rozwoju regionów.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP-1917/104/DPE/ot

Warszawa, dnia 18/10/ 2004 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektów ustaw:

1. o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych,
  2. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy - Prawo o ruchu drogowym,
  3. o zmianie ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym oraz niektórych innych ustaw,
- wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedstawionymi projektami ustaw (nr RM-10-181-04, nr RM-10-182-04, nr RM-10-183-04; Nowy Tekst) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej uzupełnia obowiązującą ustawę o postanowienia wynikające z Dyrektywy 2002/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. dotyczącej ubezpieczeń na życie. Proponowane zmiany mają na celu m.in. poszerzenie katalogu czynności ubezpieczeniowych, które mogą być zlecane przez zakład ubezpieczeń podmiotom zewnętrznym. Ponadto projekt ustawy przewiduje objęcie ustawowym katalogiem czynności ubezpieczeniowych prowadzenie postępowań windykacyjnych związanych z wykonywaniem umów ubezpieczenia, reasekuracji oraz gwarancji, np. prowadzenie windykacji roszczeń z tytułu niezapłaconej składki. Poszerzony został katalog

obowiązków informacyjnych zakładów ubezpieczeń na życie wobec ich klientów. Informacje wskazane w tym nowelizowanym przepisie mają być zawarte w treści umowy ubezpieczenia. Przepis ten transponuje Załącznik III dyrektywy 2002/83/EC dotyczącej ubezpieczeń na życie.

II. Celem wprowadzenia zmian do projektu ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy – Prawo o ruchu drogowym jest wyeliminowanie błędów i nieścisłości w ustawie. Projekt ma na celu zapewnienie większej wewnętrznej spójności tego aktu prawnego oraz usprawnienie funkcjonowania rynku ubezpieczeń obowiązkowych.

III. Celem projektu ustawy o zmianie ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym oraz niektórych innych ustaw jest całkowite wdrożenie do polskiego porządku prawnego Dyrektywy 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego. W zakresie zastosowanych zmian projekt ustawy zasadniczo odpowiada postanowieniom Dyrektywy 2002/92/WE. W szczególności prawidłowo zdefiniowano zakres stosowania przepisów ustawy co jest odzwierciedleniem art. 1 ust. 2 Dyrektywy 2002/92/WE. Projekt wykazuje zgodność z Dyrektywą 2002/92/WE w zakresie przepisów odnoszących się do informacji dostarczanych przez pośrednika ubezpieczeniowego (np. art. 4a-4b, art. 26 pkt 1, 2 i 4 projektu). Omawiany projekt ustawy realizuje zażyczenie zapewnienia ochrony klienta przed niezdolnością pośrednika ubezpieczeniowego do przekazania składki do zakładu ubezpieczeń lub do przekazania kwoty roszczenia lub zwrotu składki ubezpieczonemu. W projekcie wdrożone zostały także zasady odnoszące się do wymogów zawodowych pośredników oraz do sposobu powiadomienia o prowadzeniu działalności i usługach w innych Państwach Członkowskich. Tytułem przykładu art. 32 ust. 1 i 3 projektu dokonuje wdrożenia art. 6 Dyrektywy 2002/92/WE. Kolejne zmiany polegają na dodaniu postanowień, iż w terminie 30 dni od otrzymania przez organ nadzoru notyfikacji o zamiarze podjęcia przez agenta ubezpieczeniowego działalności na terytorium innego kraju członkowskiego, organ ten informuje o tym fakcie właściwy organ kraju przyjmującego i jednocześnie informuje o notyfikacji agenta. Ponadto, agent może podjąć działalność na terenie innego kraju członkowskiego w terminie 30 dni od otrzymania informacji od macierzystego organu nadzoru o notyfikacji organowi nadzoru lub organowi prowadzącemu rejestr pośredników ubezpieczeniowych kraju przyjmującego. Organ nadzoru uzyskuje możliwość pozyskiwania informacji o zakresie i sposobie wykonywania działalności

w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej przez agenta wpisanego do rejestru prowadzonego przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

IV. W konkluzji stwierdzam, że przedstawione projekty ustaw:

1. o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych,
2. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy - Prawo o ruchu drogowym,
3. o zmianie ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym oraz niektórych innych ustaw, są zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Mirosław Gronicki
Minister Finansów

2

Tomaz Nowakowski

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU

Tomaz Nowakowski